

Mandát pre revíziu výdavkov na kultúru

Revízia výdavkov na kultúru v objeme 0,54 % HDP (434,9 mil. eur¹) preskúma verejné výdavky na kultúrnu politiku vrátane výdavkov pridružených organizácií rezortu. Cieľom revízie je zhodnotiť efektívnosť týchto výdavkov s dôrazom na dosahovanie lepších výsledkov.

Výsledkový cieľ

Poslaním kultúry je humanizovať, kultivovať a estetizovať život, rozvíjať v ľuďoch tvorivosť a originalitu a spoluvytvárať národnú, národnostnú či miestnu identitu. Hlavným cieľom kultúrnych politík je zvyšovať prístupnosť, inkluzívnosť a diverzitu kultúry, ochraňovať hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo, rozvíjať kultúrny sektor a kreatívnu ekonomiku. Vláda si dáva za cieľ podporovať zvyšovanie participácie obyvateľstva na kultúrnych aktivitách a zvyšovanie úrovne služieb v kultúre. Vláda považuje kultúrny a kreatívny priemysel za prierezové kultúrno-hospodárske odvetvie s výrazným ekonomickým a rastovým potenciálom. Kultúra nie je vnímaná ako „nadstavba“, ktorá spotrebúva spoločenské zdroje, ale ako katalyzátor udržateľného a dlhodobého hospodárskeho rozvoja.

Tabuľka 1: Výsledkové indikátory pre kultúru²

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Zamestnanosť v kultúre a kreatívnom priemysle (% z celkovej zamestnanosti)	SK	2,60 %	2,20 %	2,60 %	2,50 %	2,50 %		
	EÚ	3,80 %	3,80 %	3,70 %	3,70 %	3,70 %		
Podiel kreatívneho priemyslu na HDP	SK							
	EÚ							
Participácia na kultúrnych podujatiach (% populácie staršej ako 16 rokov)	kino	SK			35,10 %			
		EÚ			45,90 %			
	živé predstavenie (divadlo, koncert, balet)	SK				40,30 %		
		EÚ				42,80 %		
	múzeum, galéria, pamiatky	SK				33,70 %		
		EÚ				43,40 %		
	celkovo (akékoľvek podujatie)	SK				59,40 %		
		EÚ				63,70 %		
Celková návštevnosť (v tisícoch návštevníkov)	múzeá	SK	3 517	3 531	3 557	3 244	3 697	4 064
	galérie	SK	387	964	490	375	428	439
	divadlo	SK	1 466	1 306	1 991	1 521	1 538	1 538

Zdroj: Eurostat a KULT – MK SR

Fiškálne ciele

Úlohou revízie bude posúdenie výdavkov MK SR s dôrazom na lepšiu efektívnosť bežných výdavkov a analýzu ekonomických prínosov a nákladov plánovaných investícií pri ponechaní rozpočtovanej úrovne výdavkov. Bude navrhnutá realokácia výdavkov na programy s najvyššou účinnosťou v rámci jednotlivých oblastí i programov. Výdavky na projekty realizované z fondov EÚ v programovom období 2014 – 2020 by mali byť rovnomerne vyčerpané do roku 2020.

¹ Suma sa týka výdavkov štátneho rozpočtu na kultúru podľa funkčnej klasifikácie COFOG (08.2, 08.3, 08.4). Výdavky sa týkajú všetkých kapitol, nielen MK SR. Jedná sa o odhad priemerných výdavkov na kultúru za roky 2018 – 2020 podľa rozpočtu verejnej správy na roky 2018 až 2020, ktorý bol schválený Národnou radou Slovenskej republiky.

² Podľa správy Rady Európy* (dostupná: http://www.governancereport.org/ifcd/downloads/IFCD_Guidebook_v1_Oct2016.pdf) miera participácie na kultúre vysoko koreluje s ukazovateľmi tolerancie a mierou spoločenskej dôvery, ktoré sú predpokladom humánnej a inkluzívnej spoločnosti. Preto považujeme indikátory participácie a návštevnosti v Tabuľke 1 za zástupné premenné k stanoveným cieľom. Hodnoty niektorých indikátorov budú zistené v priebehu revízie výdavkov.

Oblasti revízie

Najdôležitejšou oblasťou revízie bude efektívnosť nástrojov kultúrnej politiky vrátane siete kultúrnej infraštruktúry (Slovenské národné divadlo, Slovenská národná galéria, Slovenské národné múzeum, Rozhlas a televízia Slovenska, Slovenská národná knižnica, Univerzitná knižnica v Bratislave a Pamiatkový úrad) a najväčších dotačných fondov (dotácie MK SR, Audiovizuálny fond, Fond na podporu umenia, a Fond na podporu kultúry národnostných menšín). Revízia sa zameria aj na efektívnosť fungovania MK SR a pridružených organizácií. Súčasťou rezortu kultúry je 30 pridružených organizácií s celkovým počtom približne 4,5 tisíc zamestnancov.

Zodpovednosť a termíny

Za priebežnú a záverečnú správu je zodpovedné MF SR, ktoré ju vypracuje v spolupráci s MK SR. Pre potreby vypracovania analýz vyššie zmienených oblastí sa MK SR a MF SR zaväzujú k súčinnosti pri poskytovaní kompletných a detailných údajov a informácií. Priebežná správa bude vypracovaná a zverejnená do konca októbra 2019, záverečná správa bude vypracovaná a zverejnená do konca marca 2020.